

Věc C-484/24

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

10. července 2024

Předkládající soud:

Landesarbeitsgericht Niedersachsen (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

8. května 2024

Žalobkyně a navrhovatelka v odvolacím řízení:

NTH Haustechnik GmbH

Žalovaná a odpůrkyně v odvolacím řízení:

EM

Předmět původního řízení

Pracovněprávní žaloba na náhradu škody vzniklé v důsledku tvrzené zpronevěry a neoprávněného zcizení podnikového majetku ze strany žalované, projednávaná předkládajícím soudem jakožto soudem druhého stupně (odvolání)

Povaha a předmět žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Výklad unijního práva; předmět: ochrana osobních údajů

Předběžné otázky

1.

Splňují ustanovení článku 92 [Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (Základní zákon Spolkové republiky Německo)] a § 138, § 286 a § 355 a násl. [Zivilprozessordnung (občanský soudní řád)] v případě autonomní činnosti zpracování prováděné pro soudní účely, na kterou se vztahuje čl. 6 odst. 1 písm. e)

a odst. 3 GDPR, požadavek určitosti vyplývající z čl. 8 odst. 2 a čl. 52 odst. 1 [Listiny základních práv Evropské unie, dále jen „Listina“] a čl. 5 odst. 1 písm. c) GDPR, pokud je činnost zpracování prováděná pro soudní účely z hlediska některého účastníka řízení nebo třetí osoby spojena se zásahy do základních práv?

2.

a)

Může se vnitrostátní soud při zpracování – zejména osobních – údajů dovolat toho, že mu toto zpracování umožňuje čl. 17 odst. 3 písm. e) GDPR, nebo výlučný základ pro činnost zpracování prováděné pro soudní účely představují články 6 a 9 GDPR?

b)

V případě, že čl. 17 odst. 3 písm. e) GDPR v zásadě může tvořit právní základ pro činnost zpracování prováděnou pro soudní účely:

aa)

Je tomu tak i v případech, kdy k původnímu shromáždění těchto údajů ze strany účastníka řízení nebo třetí osoby nedošlo zákonným způsobem?

bb)

Vede zpracování údajů, které byly původně shromážděny protiprávně, v souladu s obecně platnou zásadou korektnosti [čl. 5 odst. 1 písm. a) GDPR] z hlediska sekundárního práva k omezení zpracování prováděného pro soudní účely v tom smyslu, že čl. 17 odst. 3 písm. e) GDPR se použije pouze za určitých podmínek nebo v určitých mezích?

cc)

Musí být ustanovení čl. 17 odst. 3 písm. e) GDPR chápáno v tom smyslu, že zákaz použití údajů, které byly původně získány protiprávně, v soudním řízení se neuplatní vždy – tedy že soud má tyto údaje použít vždy –, když původní shromáždění údajů neproběhlo skrytě a bylo použito k prokázání úmyslně spáchaného porušení povinnosti?

3.

Bez ohledu na to, zda se na činnost zpracování údajů prováděnou pro soudní účely vztahuje čl. 17 odst. 3 písm. e) GDPR nebo čl. 6 odst. 1 písm. c), respektive e) a odst. 3 tohoto nařízení či jeho článek 9 nebo jiná ustanovení unijního práva:

a)

Je ze zásad ochrany údajů spočívajících v nezbytnosti a minimalizaci údajů, stanovených v čl. 52 odst. 1 druhé větě Listiny a čl. 5 odst. 1 písm. a) GDPR, zejména s ohledem na zpracování údajů, které byly původně shromážděny nebo uloženy protiprávně, třeba vyvodit, že je nutné, aby soudy provedly zevrubný přezkum proporcionality a zvažení?

b)

Jaký dopad má čl. 5 odst. 1 písm. e) GDPR, který stanoví, že osobní údaje mohou být uloženy po dobu ne delší, než vyžaduje jejich účel, na následnou činnost zpracování údajů prováděnou pro soudní účely, a to zejména v případech, kdy:

- původní shromažďování údajů mělo jiné účely; nebo
- k původnímu protiprávnímu shromažďování údajů došlo před dlouhou dobou; nebo
- nezákonné ukládání pokračovalo po delší dobu nebo
- protiprávní shromažďování údajů se týká údajů, které byly – popřípadě protiprávně – uloženy již před dlouhou dobou, nebo
- orgán nebo osoba zpracovávající nebo shromažďující údaje se jednostranně nebo na základě individuální či kolektivní smlouvy zaváže, že je do určité doby vymaže, avšak tento výmaz neprovede?

c)

Vyplývá z unijního práva, zejména z článku 8 Listiny, čl. 6 odst. 1 písm. c), respektive e) a odst. 3 nebo článku 9 GDPR, že vnitrostátní soud může důkazní prostředky, při jejichž opatření byla porušena osobnostní práva, použít pouze v případě, že existuje zájem účastníka řízení zatíženého důkazní povinností, který je hoděn uznání a překračuje rámec pouhého zájmu na předložení důkazu, nebo z unijního práva v tomto ohledu nevyplývají žádné požadavky, v důsledku čehož je na vnitrostátním právním řádu, aby stanovil příslušná pravidla?

d)

Vyplývá z čl. 47 druhého pododstavce Listiny, který zaručuje právo na účinnou soudní ochranu, a zejména na spravedlivý proces, podle kterého musí účastníci občanského soudního řízení v zásadě být s to dostatečně odůvodnit cíl, který sledují uplatněním práva na právní ochranu, a prokázat, že zpracování osobních údajů žalujícího zaměstnance, které byly protiprávně shromážděny zaměstnavatelem, v soudním řízení, se může ukázat jako nevhodné a nepřiměřené v užším slova smyslu pouze tehdy, pokud dané shromažďování údajů podle unijního práva představuje závažné porušení článků 7 a 8 Listiny a jiné možné sankce pro zaměstnavatele (např. náhrada újmy podle článku 82 GDPR a uložení správních pokut podle článku 83 GDPR) by byly zcela nedostatečné, nebo se

o nevhodnost a nepřiměřenost může jednat již v případě jiných, méně závažných porušení právních předpisů o ochraně údajů při původním shromažďování údajů?

e)

Musí soud při rozhodování o tom, zda v rámci své činnosti zpracování údajů prováděné pro soudní účely použije údaje, které původně shromáždil některý účastník řízení nebo třetí osoba, zohlednit, zda osoba, která tyto údaje shromáždila, splnila své informační povinnosti stanovené v článku 13 GDPR? Pokud ano: Za jakých podmínek a podle jakých kritérií má soud tuto skutečnost zohlednit?

f)

Zahrnuje skutečnost, že soud je při zpracovávání osobních údajů vázán GDPR a Listinou základních práv Evropské unie, rovněž osobní údaje třetích osob? Jakým způsobem se porušení právních předpisů o ochraně údajů, ke kterému popřípadě došlo ve vztahu k třetím osobám při původním shromažďování údajů, odrazí na následném zpracování těchto údajů pro soudní účely v rámci sporu mezi dvěma účastníky řízení? Může se účastník řízení dovolat protiprávního jednání, k němuž došlo nikoli ve vztahu k němu, nýbrž ve vztahu ke třetím osobám, nebo tomu tak není?

Uváděná ustanovení vnitrostátního práva

Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (Základní zákon Spolkové republiky Německo, dále jen „GG“) ze dne 23. května 1949, naposledy pozměněný článkem 1 zákona ze dne 19. prosince 2022 (BGBl. 2022 I, č. 54, s. 2478)

Článek 92 stanoví:

„Moc soudní je svěřena soudcům; vykonávají ji Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavní soud, Německo), spolkové soudy zakotvené v tomto Základním zákoně a soudy spolkových zemí.“

Zivilprozessordnung (občanský soudní řád, dále jen „ZPO“) ze dne 30. ledna 1877 ve znění vyhlášeném dne 5. prosince 2005 (BGBl. 2005 I, č. 72, s. 3202, oprava v BGBl. 2006 I, bod 9, s. 431, jakož i BGBl. 2007 I, bod 37, s. 1781), naposledy pozměněný zákonem ze dne 22. prosince 2023 (BGBl. 2023 I, č. 411)

§ 138 stanoví:

„(1) Účastníci řízení jsou povinni vyjádřit se ke skutkovým okolnostem pravdivě a nic nezamlčovat.

(2) Každý účastník řízení je povinen vyjádřit ke skutečnostem tvrzeným protistranou.

(3) Skutečnosti, které nejsou výslovně zpochybněny, se považují za nesporné, pokud z ostatních prohlášení účastníka řízení nevyplývá, že je hodlá zpochybnit.

(4) Výhrada nevědomosti je přípustná pouze v případě skutečností, které ani nebyly vlastním jednáním účastníka řízení, ani je nevnímal vlastními smysly.“

§ 286 zní:

„(1) Soud s přihlédnutím k veškerému obsahu soudních jednání a výsledku případného dokazování podle svého vnitřního přesvědčení rozhodne, zda je třeba skutkové tvrzení považovat za pravdivé, či nepravdivé. V rozsudku se uvedou důvody, které soud vedly k jeho přesvědčení.

(2) Zákonnými pravidly dokazování je soud vázán pouze v případech uvedených v tomto zákoně.“

Bundesdatenschutzgesetz (spolkový zákon o ochraně údajů, dále jen „BDSG“) ze dne 30. června 2017 (BGBl. 2017 I, č. 44, s. 2097), naposledy pozměněný článkem 7 zákona ze dne 6. května 2024 (BGBl. 2024 I, č. 149), § 3 (Zpracování osobních údajů orgány veřejné moci) a § 26 (Zpracování osobních údajů pro účely pracovního poměru)

Uváděná ustanovení unijního práva

Listina základních práv Evropské unie ze dne 12. prosince 2007, články 7, 8, 47 a 52

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, dále jen „GDPR“), články 5, 6, 9, 13 a 17

Stručný popis skutkového stavu a řízení a hlavní argumenty účastníků řízení

- 1 Žalobkyně jakožto zaměstnavatel vůči žalované zaměstnankyni uplatňuje nároky na náhradu škody vzniklé v důsledku tvrzené zpronevěry a neoprávněného zcizení podnikového majetku. Žalovaná je provdaná za jednatele žalobkyně; manželé aktuálně žijí odděleně. Pracovní poměr mezi žalobkyní a žalovanou, která v jeho rámci pracovala jako administrativní pracovnice, byl ukončen.
- 2 Bezprostředně po rozchodu manželů žalobkyně zjistila, že žalovaná v celkem 195 případech prostřednictvím prodejní platformy *ebay* na vlastní účet zcizila podnikový majetek. Podle tvrzení žalobkyně vznikla škoda, jejíž celková výše činí pětimístnou částku.
- 3 Své poznatky o prodejních operacích uskutečněných žalovanou žalobkyně získala prostřednictvím elektronického přístupu k soukromému účtu žalované na

platformě *ebay*. Za tímto účelem příslušný zaměstnanec žalobkyně použil uživatelské jméno a heslo žalované. Způsob, jakým je zaměstnanec žalobkyně zjistil, je sporný. Zatímco žalobkyně uvádí, že poznatky o využívání stránek *ebay* ze strany žalované získala nahlédnutím do historie prohlížení podnikového počítače žalobkyně používaného žalovanou a informaci o heslu nahlédnutím do „rodinné složky“ zřízené na serveru žalobkyně, ve které bylo heslo uloženo, žalovaná tvrdí, že své uživatelské jméno neuchovávala v podnikových datových úložištích. Má za to, že žalobkyně nahlásila mobilní telefon, který byl registrován na žalobkyni a který používala žalovaná, jako ztracený, načež požádala telefonního operátora o novou SIM kartu s novým PIN a následně toto telefonní číslo použila, aby změnila heslo soukromého účtu žalované na platformě *ebay* a poté získala přístup k účtu.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 4 Pokud jde o první předběžnou otázku, Soudní dvůr ve svých rozsudcích ze dne 24. března 2022, *Autoriteit Persoonsgegevens*, C-245/20, v bodě 25 a ze dne 2. března 2023, *Norra Stockholm Bygg AB*, C-268/21, v bodě 26 poukázal na to, že GDPR se mimo jiné použije na operace zpracování prováděné orgány veřejné moci, včetně justičních orgánů, jako jsou soudy.
- 5 Článek 8 odst. 2 první věta Listiny stanoví, že osobní údaje musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem. Podle čl. 6 odst. 3 první věty GDPR musí být základ pro zpracování podle odst. 1 písm. c) a e) – pokud ho neupravuje unijní právo – stanoven právem členského státu, které se vztahuje na správce. Článek 6 odst. 3 druhá věta GDPR stanoví, že účel zpracování musí vycházet z tohoto právního základu. Dále je ovšem, pokud jde o zpracování podle čl. 6 odst. 1 písm. e), za slovem „nebo“ uvedeno, že toto zpracování musí být nutné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu či při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce.
- 6 V této souvislosti je dále třeba vzít v potaz, že Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 24. února 2022, *Valsts ienēmumu dienests*, C-175/20, v bodě 83 v souvislosti s právem správních orgánů na informace uvedl, že za účelem splnění požadavku přiměřenosti, který je vyjádřen v čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení 2016/679 musí právní úprava, na které je zpracování založeno, stanovit jasná a přesná pravidla pro rozsah a použití předmětného opatření a vymezit minimální požadavky. Tato právní úprava musí být právně závazná ve vnitrostátním právu a musí zejména vymezit okolnosti a podmínky, za nichž může být přijato opatření týkající se zpracovávání takových údajů, čímž zaručí, že se zásah omezí na to, co je nezbytně nutné.
- 7 Předkládající soud si s ohledem na výše uvedené klade otázku, zda je čl. 6 odst. 3 druhou větou GDPR třeba vykládat v tom smyslu, že v případě soudní činnosti spojené se zásahy do základních práv a s tím spojeného zpracování údajů

postačuje, že je toto zpracování nutné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu, respektive při výkonu svěřené veřejné moci, nebo zda z výkladu dané normy naopak vyplývá, že, pokud jde o právní základ zpracování [osobních údajů] v soudním řízení, je třeba klást další – vyšší – požadavky na jeho určitost.

- 8 Pro případ, že by Soudní dvůr dospěl k závěru, že činnost zpracování, která je spojena se zásahy do základních práv, prováděná v soudním řízení, rovněž vyžaduje zákonem stanovená pravidla, která zejména vymezují okolnosti a podmínky, za kterých soud může použít údaje poskytnuté účastníky řízení, se předkládající soud dále táže, zda má Soudní dvůr za to, že vnitrostátní ustanovení – v projednávané věci zejména článek 92 GG, § 3 BDSG a § 138, § 286 a § 355 a násl. ZPO – tyto požadavky splňují. Na vysvětlenou je v této souvislosti třeba uvést, že ani německý spolkový zákon o ochraně údajů, ani německý občanský soudní řád neobsahují ustanovení týkající se toho, jaké podmínky musí být splněny nebo jaká kritéria musí být vzájemně zvažena, aby bylo možno určit, zda soud musí, může nebo smí zohlednit skutková tvrzení účastníka řízení, resp. provést důkaz, který navrhl. Zejména v nich nejsou stanovena žádná pravidla pro případ, kdy účastník řízení získal informace, na kterých zakládá svá skutková tvrzení, nezákonným způsobem nebo pokud odkazuje na protiprávně získané důkazy. V německém občanském soudním řízení jsou zákazy využití důkazů uplatňovány výlučně na základě soudcovského práva.
- 9 Pokud jde o druhou předběžnou otázku, předkládající soud uvádí, že Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovněprávní soud, Německo) uvedl, že zpracování osobních údajů, při kterém popřípadě dochází ke změně jeho účelu, ze strany soudu přichází v úvahu dokonce i v případě, že se shromáždění těchto údajů, provedené některým účastníkem řízení před zahájením soudního řízení nebo mimo jeho rámec, podle GDPR nebo vnitrostátních právních předpisů o ochraně údajů jeví jako protiprávní. Tento závěr podle něj zcela jednoznačně (*acte clair*) vyplývá z článku 17 GDPR. Ostatně Soudní dvůr, pokud jde o výjimku stanovenou v čl. 17 odst. 3 písm. e) GDPR, ve svém rozhodnutí ze dne 24. září 2019, GC a další, C-136/17, v bodě 57 upřesnil, že právo na ochranu osobních údajů není absolutním právem, ale musí být posuzováno v souvislosti se svou funkcí ve společnosti a v souladu se zásadou proporcionality vyváženo s ostatními základními právy.
- 10 Naproti tomu předkládající soud má za to, že je třeba vzít v úvahu, že článek 17 GDPR stanoví výlučně pravidla týkající se práva na výmaz, a podle jeho názoru ho tedy nelze použít jako základ pro činnost zpracování pro soudní účely. Mimoto se jeví jako sporné, zda lze obsah čl. 17 odst. 3 písm. e), podle kterého se práva, respektive povinnosti související s výmazem neuplatní, pokud je zpracování nezbytné pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků, použít na soudní činnost. Předkládající soud má za to, že se nejedná o *acte clair*, a proto žádá o objasnění, zda čl. 6 odst. 1 písm. e), jakož i čl. 9 odst. 2 písm. f) GDPR skutečně tvoří relevantní výchozí právní základ pro činnosti soudů, pokud jde o ochranu údajů, a zda se soudy mimoto mohou jakožto právního základu své vlastní

činnosti zpracování prováděné pro soudní účely dovolat rovněž čl. 17 odst. 3 písm. e) GDPR.

- 11 Pro případ, že by Soudní dvůr dospěl k názoru, že čl. 17 odst. 3 písm. e) GDPR tento základ pro zpracování v soudním řízení může tvořit, se předkládající soud táže, zda a – pokud ano – za jakých podmínek a v jakých mezích se tato norma použije, jestliže původní shromáždění údajů neproběhlo zákonným způsobem.
- 12 Pokud jde o otázku 3 písm. a), předkládající soud se táže, zda soudy v případě údajů, které byly původně shromážděny nebo uloženy protiprávně, mohou ke zpracování přistoupit až po provedení zevrubného přezkumu proporcionality a zvažování a zda se v případech, kdy některý účastník řízení učiní předmětem řízení protiprávně získané údaje, něco mění, pokud protistrana nezpochybňuje jejich pravost ani věcnou správnost jako takovou.
- 13 Pokud jde o otázku 3 písm. b), použití čl. 5 odst. 1 písm. e) GDPR vyvolává otázku, jaký vliv má na následnou činnost zpracování prováděnou pro soudní účely skutečnost, že původní shromáždění, respektive uložení údajů mělo jiné účely než účely, ke kterým ho účastník řízení nyní využívá, a popřípadě k němu došlo před dlouhou dobou, respektive pokračovalo po delší dobu, jakož i otázku, zda je třeba tato kritéria zahrnout do přezkumu proporcionality a zvažování a jak je třeba postupovat v případě existence smluvních povinností provést výmaz, které nebyly dodrženy.
- 14 Pokud jde o otázku 3 písm. c), předkládající soud uvádí, že v případě shromažďování údajů, které je spojeno se zásahem do obecného práva dotčené osoby na ochranu osobnosti, musí být podle ustálené judikatury Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavní soud, Německo) zájem na získání důkazů hoděn ochrany navzdory újmě na osobnostních právech, například jedná-li se o situaci nutné obrany nebo o stav podobný nutné obraně. Předkládající soud se táže, zda tuto právní zásadu takto či podobně vyvozuje i Soudní dvůr z unijního práva, nebo zda je na vnitrostátním právním řádu, aby stanovil příslušná pravidla.
- 15 Pokud jde o otázku 3 písm. d), předkládající soud se táže, zda vzhledem k právu na účinnou soudní ochranu, a zejména na spravedlivý proces, zaručenému v čl. 47 druhém pododstavci Listiny, nemůže osobní údaje zaměstnankyně, které zaměstnavatel zřejmě shromáždil protiprávně, použít pouze tehdy, pokud shromáždění daných údajů představuje závažné porušení článků 7 a 8 Listiny, nebo zda k tomu, aby jejich použití v soudním řízení bylo nevhodné a nepřiměřené, mohou vést i jiná, méně závažná porušení právních předpisů o ochraně údajů, k nimž došlo při jejich původním shromáždění.
- 16 Pokud jde o otázku 3 písm. e), předkládající soud se táže, zda a podle jakých konkrétních kritérií má případné porušení informačních povinností stanovených v článku 13 GDPR vliv na rozhodnutí soudu o tom, zda může použít původně shromážděné údaje.

- 17 Konečně, pokud jde o otázku 3 písm. f), se předkládající soud táže, zda Soudní dvůr může, pokud jde o roli ochrany osobních údajů třetích osob v případě, že soud používá údaje předložené v řízení jeho účastníkem, rozvést úvahy a stanovit kritéria překračující rámec toho, co uvedl v bodě 55 svého rozhodnutí ze dne 2. března 2023, C-268/21.

PRACOVNÍ DOKUMENT